

för nedlagd omkostnad vid anskaffandet af materialer till arbetet, samt att Eugène Sue för en roman om »Den eviga Juden», hvilken införes i Tidningen la Presse feuilleton, erhåller 100 000 Francs. Säg nu, att snillet och talangen i vår tid svälter!

87 PÄÄSIÄIS JUHLASTA.

Maamiehen Ystävä n:o 14 6. IV 1844

10

Kyllähän usiampi Kristitty toki tietänee, että me vietämme Pääsiäisjuhlaa, muistaaksemme Jesuksen meidän Vapahtajamme voitollista ylösnousemista kuolleista. Aina Apostolein ajasta asti on tätä juhlaa pidetty sangen suuressa arvossa koko Kristikunnassa, ja pidetään viellä nytkin suurimmien juhlien luvussa.

20

Raamatusta näemme, jo Vanhan Testamentin aikaan saman nimisen juhlan olleen tavallisen Juudalaisten tykönä, ja että Jesuskin, näkyväisellä muodolla vaeltain maan päällä, sitä vietti, ja viimeen ylösnousemisellansa pyhitti. Mutta ei Juudalaisilla ollut sama aine Pääsiäistä pitämään, kuin meillä Kristityillä on. Heille oli muka tämä juhla määrätty pidettäväksi heidän pelastuksensa muistoksi Egyptin orjuudesta ja vietettäväksi seuraavaisella tavalla: Juhlan aattona joka, puhdistus päiväksi mainittiin, piti perheen isännän visusti puhdistaman talonsa kaikista kuin vaan oli hapannutta, sillä semmoista ei saanut Pääsiäisenä talossa löytyä. Ensi päivänä tapettiin ja paistettuna syötiin karitsa, joka Pääsiäis lampaaksi sanottiin, ja leivottiin happamatointa leipää. Ei yksikään Juudalainen saanut syödä hapannutta leipää tänä juhlanä, jos hän tahtoi välttää, että seurakunnsta joutua hyljätynksi. Tämä happamattoman leivän syöminen piti muka muistuttaa heille Israelin kansan kiiruullista poislähtöä Egyptistä, joka oli niin äkillinen, ettei leipääkään ennätetty hapattaa, vaan piti taikinana eväksi ottaa. Seihdemän päivää peräsilleen pitivät Juudalaiset Pääsiäistänsä, jota he kutsuivat happamattoman leivän juhlaaksi, koska koko juhlanä tämmöistä leipää syötiin.

30

40

Niinkuin Allakastakin näkyy, pidetään Kristityin Pääsiäinen silloin kuin ensi kerran täysi kuu tulee kevät päiväntasauksen jälkeen. Tämä Pääsiäinen on Kristityillä niin suuressa arvossa, että koko vuoden *liikkuvaiset* juhlat ja pyhä päivät asetellaan paikoillensa sen jälkeen. Sitä myöten kuin Pääsiäinen on aikasemmin eli myöhempänä, joutuvat myös usiimmat meidän pyhä- ja juhla-päivämme. Liikkuvaiset pyhät, joita näin muutellaan Pääsiäisen mukaan ovat, kaikki muut, paitsi nämät seuraavaiset: *Uuden vuoden päivä*, joka pidetään aina 1 päivänä Tammi kuuta, *Loppiainen*, 6 päivänä samassa kuussa, *Kynttilän päivä*, 2 päivä Helmikuussa, jos sattuu Sunnuntai olemaan silloin, mutta muutoin vietetään sitä ensimmäisenä Sunnuntaina sen päivän jälkeen, *Johannuspäivä* 24 päivä Heinäkuussa, *Mikkelinpäivä* 29 päivä Loka-kuuta, jos Sunnuntai päälle sattuu, jos ei, niin pidetään ensi sunnuntaina siitä eteenpäin, *Pyhän Miesten päivä*, 1 päivä Marraskuuta, samalla välipuheella kuin Mikkelikin, ja *Joulupäivä*, jota aina vietetään 25 päivänä Joulukuussa. Nämät kaikki kutsutaan liikkumattomiksi, koska heitä ei muutella Pääsiäisen mukaan. Vaan vieläpä meillä on siittekkin yksi juhla päivä, jolla on oma määrätty päivänsä, ja tämä on *Marian Etsikko*, joka on pidettävä 25 päivänä Maaliskuussa. Mutta jonkun kerran tämä juhla kuitenkin muuttaa paikkansa Pääsiäisen tähden. Jos muka Marian Etsikon päivä sattusi samalle viikolle kuin

50

Pitkä perjantai, taika Pääsiäisen eillus viikolle, niin se muutetaan takaperin likimäiseksi lauantaiksi, joka on Palmu- sunnuntain aatto. Jos taas niin käypi, että Pääsiäinen tulee vietettäväksi 25 päivänä Maaliskuuta, taikka sitä ennen, niin että Marian Etsikko joutuis vasta Pääsiäisen jälkeen, pidetään Marian päivä kolmantena Pääsiäis päivänä. Se valmistus aika, joka Kristityin Pääsiäisen edellä käypi, kutsutaan *Paaston ajaksi*. Tätä paastoa pidetään, Vapahtajamme korvessa paastomisen muistoksi, neljäkymmentä vuorokautta, lukein likimäisestä keskiviikko päivästä jälkeen Laskiais Sunnuntaita Pääsiäis päivään asti, joka aika tekee sanotun vuorokausi määrän, kuin kaikki sillä välillä olevaiset Sunnuntai päivät poisluetaan; sillä ensimmäiset Kristityt eivät Sunnuntai päivinä ruumiillista paastoa pitäneet.

10

Muutamat Kristin opin tunnustajat eivät paaston aikana saa syödä kaikkia ruokia. Niin Paavilaiset ja Grekan uskolaiset, taikka Venäläiset paastossansa eivät syö lihaa, eikä voita, vaan elävät parahittain ainoastaan leivästä ja kalasta. Mutta siihen siaan he elävät herkullisesti sekä paaston eillus- että jälkiviikolla, jokainen varansa jälkeen. Paavilaiset valmistavat itsiänsä paastoon monenkaltaisilla pidoilla ja iloisilla käytöksillä. He kulkevat silloin, erinomattain kaupungeissa, niinkuin muut kummitukset, puettettuina erilaatuisissa vaatteissa, panevat maulatut paperit (vara-naamat) kasvoinsa eteen, estääksensä toinen toisiansa tuntemasta ja pitävät niin monenmutkaisia ilveitä, ihteänsä ja muita ilahuttaaksensa. Pääsiäisen tultua, paaston yli päästyänsä, iloitsevat he monilla pidoilla ja herkullisella elämällä, näyttääksensä näin ulkonaisestikkin juhla iloansa.

20

Meidän uskomme tunnustajat eivät pidä mitään ruumiillista paastoa Pääsiäiseksi heittänsä valmistaissa. Paaston aika eroitaksen muista vuosi ajoista ainoastaan siinä, että silloin ei meidän kirkossamme urkuja soiteta, jos semmosilla kaunistuksilla olisikin kirkot varustetut. Neljänä paasto sunnuntaina saarnataan erittäin Akti saarnat Kristuksen piinan historian yli, ja Pitkänä perjantaina selitetään viides ja kuudes Akti eli kappale samasta historiasta. Pääsiäis päivänä saarnataan myös kaksi saarnaa, nimittäin Epistola- ja Evangeliumi-saarna.

30

Kyllähän sen maamiehet hyvin tiedätte, että Pääsiäisemme pidämme sangen suurena juhla, ja onhan se niin pidettäväkin. Sillä mihin olis syntiset ihmisparat joutuneet, jos ei Jesus olis nosnut ylös kuolleista, ja tällä voitollisella ylösnousemisellansa tuonut meille toivon, että mekin kerran saamme kuoltuamme tulla parempaan, autuaallisempaan elämään? Mikä vakuutus meillä olis uskollemme Jesuksen autuaksitekeväisen opin päälle, jos Hän ei olis voitollansa kuoleman ylitse vahvistanut oppinsa totuuden, ja niin näyttänyt, että tämä oppi on Jumalasta? Kauhistuksella olisimme katselleet kuolemaa, tilintekoa ja tuomioita, jos emme tietäisi, että Jesus elää, ja että meidänkin sentähden pitää elämän.

40

Ja mikä tämäkin elämä olis, jos ei meillä tätä toivoa olis? Tuskain ja vaivain alaisina elämme tässä vihelijäisessä maailmassa kätkeystä aina hautaan asti, emmekä löydä mitään pysyväistä elantoa ja iloa täällä, sillä *kuin se paras on ollut, on se tuska ja työ ollut*. Ainoa totinen ilo, jota me saatamme täällä nautita on se, jonka rauhoitettu sydän tuntee sovitettun taivaallisen isän yhteydessä ja suosiossa. Ja ei tätäkään iloa saattaisi löytyä maan päällä, jos ei Jesus olis voittanut kuolemaa, täyttänyt lunastuksensa työn, ja vielä nyt sydäntämme lohduttais. Eikö meidän siis pitäis hartaudelta liikutetuilla sydämillä viettämän tämän meille niin iloisen tapauksen muistoa? – Niin käykäämme Herran huoneeseen, etsimään kehoitusta tähän hartauteen, mutta älkäämme

50

sieltä kotiimme tulko tyhjillä sydämillä, sillä niin ei tule Pääsiäinen oikeen pidetyksi.

88 KYLMÄNNEISTA POTATISTA.

Maamiehen Ystävä n:o 14 6. IV 1844

10 Tämän vuotinen kova talvi on varmaan kylmännyt potatit monen miehen kellarissa ja vahingoitanut niitä, jotka ei ole ymmärtäneet heitä oikein käyttää; minkätähden M. Y. rientää ilmoittamaan, ettei potatit sitä vasten ole pilalla, että he ovat kylmänneet, ja myös neuvomaan, miten heitä käytetään, että he vielä kelpaisi elatukseksi.

20 Potatien kotimaassa, Amerikassa, jossa heitä ittestään kasvaa, antaavat asukkaat potatinsa kylmätä, polkevat niitä hienoksi jaloillaan kuorta pois saaksensa, panevat ne säkkiin taikka vasuun, joka 2 eli 3 päivä pidetään juoksevassa veessä, josta ne siitten pois nostetaan, pannaan kuivamaan päivän paisteseen ja jauhetaan jauhoksi. Niistä he valmistavat ruokaa ja leipää; ja senkaltainen jauho pysyy monta vuotta pilaamata.

Amerikasta Potatit tuotiin Europaan, siitten on jo kolmatta sataa vuotta, vaikkei niitä Ruottiin saatu ennenkuin 1726 ja sieltä vasta meidän maahamme. Ei mikään vilja ole niin kiireesti levinnyt, eikä mikään niin hyödylliseksi nähty. Siitä on jo opittu valmistamaan viinaa, leipää ja monenlaista servintä, ja kuin ne nyt vielä kylmätty-änsäkin kelpaavat, niin ei kyllin saata kiittää sitä Jumalan vilja.

30 Ruotissa tehdään seuraavalla tavalla jauhoja kylmänneistä potatista. Potatit pannaan sammioon, kaksi kolmatosaa sisällepidoistaan. Sitten se täytetään kylmällä vedellä, joka ensipäivänä kaksi kertaa muutetaan. Sen jälkeen ei tarvitte vettä muuttaa kuin kerran päivässä, jos ei vahtoa näy veden päällä eli hapan hajua tunnu potatissa, jossa tapauksessa vettä muutetaan kaksi kertaa vuorokauessa. Sillä tavalla ne liotetaan. 6–10 päivää, sen jälkeen kuinka lämpymässä paikassa heitä pidetään, ja kuinka useen vesi muutetaan. Potatit hajovat sitten ja muuttuvat puuroksi, mutta pitää vielä liotettaman 2–3 päivää ja vesi silloin neljä kertaa päivässä muutettaman.

40 Veden muuttaminen tapahtuu paraiten sillä tavalla, että tuuman verta sammion pohjasta tehdään tapin reikä, josta vesi pois lasketaan. Reiän eteen pannaan olkia, ettei vesi mennessään veisi potatin jauhoja, jotka laskeentuvat sammion pohjalle.

Kuin nyt potatit ovat hajonneet ja lionneet, niin se puuro pannaan karkeisiin säkkiin, jotka puserretaan hyvin, että vesi lähtee pois. Sitten se levitetään vatteen taikka lakanoiten päälle ja pannaan kuivamaan päivän paisteseen eli uuniin, jossa leipää on paistettu, taikka, mikä on kaikkein paras, senkaltaiseen huoneeseen, jossa tuuli sopii sitä kuivamaan. Sillä jota pikemmin se kuivaa, sitä kauniimpi jauho siitä lähtee.

Jos taas kovin kuumassa paikassa kuivatetaan, niin tapahtuu että se puuro muuttuu sarvennäköisiksi paloiksi, jossa tapauksessa niitä pitää myllyssä jauhaa jauhoiksi eli muutoin survoa hienoksi.